

#DIGIPAPERI

Suomen opiskelijakuntien liitto –
SAMOK

samOK

#DIGIPAPERI

Suomessa on monien kansainvälisten vertailujen, kuten Digibarometrin ja Maailman talousfoorumin kilpailukykyvertailun, mukaan parhaat edellytykset digitalisaatioon, mutta toteutuksessa on vielä parantamisen varaa.

Digitalisaatio tulee muokkaamaan työn tekemisen tapaa ja luomaan aivan uusia mahdollisuuksia aivan jokaisella alalla, joten sitä ei yksinkertaisesti voi sivuuttaa koulutuskeskustelussa.

Tästä syystä Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK on luonut omat askelmerkkinsä koulutuksen digitalisaatioon. Olemme rajanneet yhteiskunnan digitalisoitumisen vaikutukset muun muassa koulutuksen sisältöihin, koulutusmääriin ja työllistymiseen paperin ulkopuolelle tarkoituksella.

Asiakirjaan on nostettu kolme osiota, joihin keskityimme:

- hakeutuminen
 - toisen asteen kanssa tehtävä yhteistyö, opiskelijavalinta
- opetus
 - pedagogiikka, opetusmateriaalit ja oppimisympäristöt
- palvelut
 - järjestelmät ja muu infrastruktuuri, tieto

Hakeutuminen

Vaikka paikkakunnalla tai lähiseudulla ei olisi korkeakoulua, taataan toisen asteen opiskelijoille mahdollisuus suorittaa korkeakouluopintoja jo toisen asteen aikana tarjoamalla verkko-opintoja.

Yhtenä valintamenetelmänä otetaan laajamittaisemmin massiiviset avoimet verkkokurssit (MOOC) käyttöön. Niillä pystytään mittaamaan hakija pidemmän aikavälin sitoutumista, motivaatiota ja soveltuvuutta alalle. Parhaassa mahdollisessa tilanteessa MOOC antaa hakijalle realistisen kuvan alasta ja sisällöistä, joita on hakemassa opiskelemaan. Päästyään sisään opiskelija voi sisällyttää kyseisen kurssin tutkintoonsa.

MOOCien toteuttaminen on kuitenkin melko kallista, joten esimerkiksi alakohtainen yhteistyö korkeakoulujen välillä on tarpeen.

Valintakokeet sähköistetään sähköisistä ylioppilaskokeista saatavien kokemusten pohjalta. Tällöin hakijan on mahdollista suorittaa valintakoe häntä lähimpänä sijaitsevassa korkeakoulun toimipisteessä.

Toimenpiteet:

- korkeakoulut rakentavat toisen asteen opiskelijoille suunnatun verkko-opintotarjottimen
- toisen asteen opinto-ohjauksessa tuodaan esille mahdollisuutta suorittaa korkeakouluopintoja myös verkossa
- korkeakoulut toteuttavat yhteistyössä alakohtaisia massiivisia avoimia verkkokursseja
- korkeakoulut laativat toimivan mallin massiivisten avointen verkkokurssien sisällyttämiseksi tutkintoon
- korkeakoulut sähköistävät valintakokeensa

Opetus

Opettajien koulutuksessa digitalisaation vaikutukset pedagogiikkaan tulee tuoda selkeästi esille ja pakollisena osana opintoihin sisältyä koulutusteknologian opetusta. Korkeakoulujen tietohallinnon roolia muutetaan opetusta tukevaksi. Opettajille tarjotaan säännöllistä koulutusta ja riittävää tukea teknologian hyödyntämisessä. Johtajuus ja vastuut digitalisaatiokehityksessä on määritelty selkeästi.

Uudenlaisia pedagogisia ratkaisuja kokeillaan ennakkoluulottomasti. Erityisesti innovatiivisiin kokeiluihin esimerkiksi puettavassa teknologiassa, esineiden internetissä tai big datassa kannustetaan. Digitaaliset opetusmateriaalit ovat interaktiivisia ja tarjoavat opiskelijalle haastetta tämän oman taitotason kehittymisen mukaisesti. Oppimislejät ja simulaatioita hyödynnetään monimuotoisesti osana opetusta. Myös opiskelijoiden luontaisesti käyttämiä palveluita, kuten sosiaalista mediaa, otetaan opetuskäyttöön. Niin opintojaksolla käytettävä kirjallisuus ja materiaalit kuin opintojaksolla käytettävät sovellukset listataan opintojaksoselosteessa.

Opetushenkilöstölle varataan mahdollisuus käyttää työaika digitaalisten opetusmateriaalien laatimiseen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen taikka niihin perehtymiseen. Avoimuuden ja jakamisen kulttuurin jalkauttaminen korkeakouluihin. Eri alojen opettajat laativat opetusmateriaaleja yhdessä. Hyviä materiaaleja jaetaan siinä,

missä toimivia käytänteitäkin. Yhteistyötä tehdään kaikkien koulutussektorin toimijoiden kesken. Tekijänoikeuslainsäädäntöä selkeytetään opetuksen osalta.

Verkko-opetustarjontaa lisätään ja monipuolistetaan. Vierailevia luennoitsijoita on vaivattomampaa järjestää verkon välityksellä. Kehitetään valtakunnallista opintojaksokattausta tarjoamalla vaihtoehtoa suorittaa kieliopintoja ja alan perusopintoja ammattikorkeakoulujen yhteistyössä toteuttamasta tarjonnasta. Varmistetaan joustava mahdollisuus suorittaa opintoja etänä muista korkeakouluista, ilman byrokratiaa. Myös yhteistyö kansainvälisten partnerikorkeakoulujen kanssa helpottuu.

Tiedostetaan kuitenkin, että oppijoita on erilaisia, joten turvataan myös kontaktiopetuksen asema. Huomioidaan opiskelijoiden erilaiset lähtötasot ja tietotekniset valmiudet. Ymmärretään, että koulutuksen digitalisaatio ei yksin ole avain onneen ja menestykseen. Koulutusta kehitetään rinta rinnan reaali- ja digimaailmassa.

Ohjelmointi tulee peruskoulun opetussuunnitelmaan 2016. Nämä nuoret siirtyvät korkeakoulutuksen pariin vasta noin 12 vuoden kuluttua, mutta muutokseen tulee reagoida korkeakouluissa tarpeeksi aikaisin, sillä muutos on hidas prosessi. Kunkin alan digitaaliset perustaidot integroidaan opetussuunnitelmaan.

Kaikki korkeakoulut lähtevät mukaan EduCloud Allianceen, jotta oppimisympäristöille ja digimateriaaleille luodaan yhteiset standardit.

Opetuksessa käytetään samoja työkaluja ja ohjelmistoja kuin työelämässä. Suositaan avoimen lähdekoodin vaihtoehtoja. Mitä vähemmän on lisenssejä, sitä enemmän säästetään kustannuksissa.

Kolmannen korkeakoulujen auditointikierroksen kanssa yhtäaikaisesti toteutetaan arviointi, jolla arvioidaan korkeakoulujen digitalisoitumisen astetta.

Digitaaliset opetusmateriaalit, oppimisympäristöt ja koulutusteknologia valjastetaan suomalaisen koulutusviennin kärkituotteiksi.

Toimenpiteet:

- yliopistojen opettajakoulutuslaitokset sekä ammattikorkeakoulujen ammatilliset opettajakorkeakoulut tutkivat ja edistävät digioppimista
- korkeakoulut päivittävät menettelytapojaan digiaikaan paremmin sopiviksi
- korkeakoulut varaavat resursseja koulutuksen digitalisointiin

- korkeakoulut tekevät digitalisaation puitteissa tiivistä yhteistyötä paitsi keskenään myös työelämän kanssa
- eduskunta selkeyttää tekijänoikeuslainsäädäntöä
- Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi arvioi korkeakoulujen digitalisoitumisen astetta

Palvelut

Erilaisten järjestelmien määrää on vähennettävä esimerkiksi yhtenäistämällä ja sisällyttämällä useampia erilaisia toimintoja samaan palveluun. Mikäli tarve edelleen erillisille järjestelmille kuitenkin säilyy perustellusta syystä, pitää näihin voida kirjautua sisään yhdellä tunnistautumisella. Opiskelijakortissa olevan sirun kautta tunnistautuminen mahdollistetaan paitsi digipalveluissa myös muissa korkeakoulun toiminnoissa. Kaikkia palveluita tarjotaan myös sähköisesti.

Kaikkia käytössä olevia järjestelmiä kykenee käyttämään millä tahansa laitteella, missä tahansa ja milloin tahansa. Koko maailma nähdään oppimisympäristönä, jolloin on tärkeää, että myös mobiilisti on pääsy tarpeelliseen dataan. Henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta omistaa laitetta, tarjotaan lainalaitteita.

Kaikissa korkeakoulujen toimipisteissä on tenttiakvaario, jossa arvosteltavia opintosuorituksia voi käydä tekemässä ajasta riippumatta. Kampuksilla on riittävästi pistorasioita ja suurillakin data- ja käyttäjämäärillä saumattomasti toimiva verkkoyhteys.

Haetaan kustannussäästöjä keskittämällä korkeakoulujen palvelimet CSC:lle. Turvataan palveluiden kannalta riittävä palvelinkapasiteetti. Ratkaistaan digitaalisten aineistojen pitkäaikais säilytys mahdollisimman kustannustehokkaasti. Jatketaan korkeakoulujen kokonaisarkkitehtuurin kehittämishankkeita.

Rakennetaan yksi yhtenäinen korkeakoulujen e-kirjasto, jonka kautta minkä tahansa korkeakoulun opiskelija pääsee vaivattomasti käsiksi muun muassa kaikkiin tieteellisiin julkaisuihin.

Kaikessa korkeakoulun toiminnassa huomioidaan tietoturvan ja yksilönsuojan vaarantumattomuus. Näissä puitteissa hyödynnetään korkeakoulun tietovarannoista saatavilla olevaa dataa muun muassa varhaisessa puuttumisessa tai uraohjauksessa.

Kevennetään e-kirjojen arvonlisäverotusta ja lisätään e-kirjojen määrää. Hyväksytään Wikipedia sisarsivustoineen validiksi tietolähteeksi. Olemassa olevan tiedon määrän kasvaessa lähdekriittisyyden merkitys opetuksessa kasvaa. Oikeanlaista lähteisiin

viittaamista painotetaan ja opetushenkilöstöä koulutetaan plagioinnin tunnistamiseen ja tunnistamistyökalujen käyttöön.

Toimenpiteet:

- korkeakoulut panostavat riittävään infraan
- CSC ylläpitää kaikkia korkeakoulujen palvelimia konesaleissaan
- korkeakoulut rakentavat yhteisen e-kirjaston
- eduskunta keventää e-kirjojen arvonlisäverotusta

Lähteet:

Digibarometri 2015 (2015),

http://teknologiateollisuus.fi/sites/default/files/file_attachments/digibarometri-2015.pdf

The Europe 2020 Competitiveness Report (2014),

http://www3.weforum.org/docs/WEF_Europe2020_CompetitivenessReport_2014.pdf

SUOMEN OPISKELIJAKUNTIEN LIITTO – SAMOK RY

Lisätietoja

asiantuntija Vellu Taskila, 050 389 1013, etunimi.sukunimi@samok.fi
hallituksen 2015 jäsen Jani Mäntysaari, 040 176 0027